

Ochrana utajovaných skutočností

Úvod

■ Ochrana utajovaných skutočností – Slovenská republika

- Ústavný zákon č. 254/2006 Z. z. o zriadení a činnosti výboru Národnej rady Slovenskej republiky na preskúmavanie rozhodnutí Národného bezpečnostného úradu
- Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 216/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú oblasti utajovaných skutočností
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 336/2004 Z. z. o fyzickej bezpečnosti a objektovej bezpečnosti v znení vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 315/2006 Z. z.
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 337/2004 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti o certifikácii mechanických zábranných prostriedkov a technických zabezpečovacích prostriedkov
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 339/2004 Z. z. o bezpečnosti technických prostriedkov
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 48/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o administratívnej bezpečnosti utajovaných skutočností
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 301/2013 Z. z. o priemyselnej bezpečnosti a o bezpečnostnom projekte podnikateľa
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 134/2016 Z. z. o personálnej bezpečnosti
- Vyhláška Národného bezpečnostného úradu č. 135/2016 Z. z. o skúške bezpečnostného zamestnanca

Úvod

➤ Ochrana utajovaných skutočností – Európska únia

Rada EÚ

- Rozhodnutie Rady č. 2013/488/EÚ o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ
- Odporúčanie č. 16012/1/04 – Pravidlá bezpečnostných previerok osôb (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 14035/1/07 – Pravidlá fyzickej ochrany utajovaných skutočností EÚ (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 15386/07 – Proces riadenia rizík EÚ v oblasti fyzickej bezpečnosti (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 16751/11 – Politika registrácie z bezpečnostných dôvodov (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 14845/11 – Pravidlá znižovania stupňa utajenia a odtajňovania dokumentov Rady (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 10872/11 – Politika vytvárania utajovaných skutočností EÚ (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 10873/11 – Pravidlá označovania utajovaných skutočností EÚ (EU LIMITÉ)
- Odporúčanie č. 5385/13 – Pravidlá pre prenášanie utajovaných skutočností EÚ komerčnými kuriérmi (EU LIMITÉ)

Úvod

➤ Ochrana utajovaných skutočností – Európska únia

Komisia EÚ

- Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) č. 2015/443 o bezpečnosti v Komisii
- Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) č. 2015/444 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ

Európska služba pre vonkajšiu činnosť (EEAS)

- Rozhodnutie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku č. 2013/C 190/01 o bezpečnostných pravidlách Európskej služby pre vonkajšiu činnosť

Európsky parlament

- Rozhodnutie predsedníctva Európskeho parlamentu č. 2011/C 190/02 o pravidlách zaobchádzania s dôvernými informáciami zo strany Európskeho parlamentu
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie

Úvod

► Ochrana utajovaných skutočností – Európska únia

Európske spoločenstvo pre atómovú energiu (EURATOM)

- Nariadenie (EURATOM) č. 3 vykonávajúce článok 24 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu C 406/58

Súdny dvor EÚ

- Rozhodnutie Súdneho dvora (EÚ) 2016/2386 z 20. septembra 2016, ktorým sa stanovujú bezpečnostné pravidlá pri manipulácii s informáciami alebo prílohami predloženými pred Všeobecným súdom podľa článku 105 jeho rokovacieho poriadku

Úvod

➤ Ochrana utajovaných skutočností – Organizácia Severoatlantickej zmluvy

- CM (2002)49 – Bezpečnosť v rámci Organizácie Severoatlantickej zmluvy
- Direktíva AC/35-D/2000-REV7 o personálnej bezpečnosti (NATO UNCLASSIFIED)
- Direktíva AC/35-D/2001-REV2 o fyzickej bezpečnosti (NATO UNCLASSIFIED)
- Direktíva AC/35-D/2002-REV4 o administratívnej bezpečnosti (NATO UNCLASSIFIED)
- Direktíva AC/35-D/2004-REV3 pre CIS (NATO UNCLASSIFIED)
- Direktíva AC/35-D/2003-REV5 pre utajované projekty a priemyselnú bezpečnosť (NATO UNCLASSIFIED)
- CM(2002)50 – Ochranné opatrenia pre civilné a vojenské orgány NATO, rozmiestnené sily NATO a postupy proti teroristickým hrozbám (NATO UNCLASSIFIED)
- CM(2007)0118 – Politika riadenia informácií NATO (NIMP) (NATO UNCLASSIFIED)
- CM(2002)60 – Riadenie neutajovaných informácií NATO

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 1 ods. 1 - Tento zákon upravuje podmienky na ochranu utajovaných skutočností, práva a povinnosti

- právnických osôb a fyzických osôb pri tejto ochrane,
- pôsobnosť Národného bezpečnostného úradu,
- pôsobnosť ďalších štátnych orgánov vo vzťahu k utajovaným skutočnostiam
- zodpovednosť za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ochrana utajovaných skutočností § 6

- **Utajovaná skutočnosť musí byť chránená** pred nepovolanou osobou a cudzou mocou spôsobom ustanoveným v tomto zákone, v predpisoch vydaných na jeho vykonanie a v ďalších osobitných predpisoch
- **Ochranou utajovaných skutočností** je vytváranie podmienok na personálnu bezpečnosť, administratívnu bezpečnosť, šifrovú ochranu informácií, fyzickú bezpečnosť, objektovú bezpečnosť, bezpečnosť technických prostriedkov a na priemyselnú bezpečnosť.
- Informácie, ktoré sú utajovanými skutočnosťami, musia byť pri prenose technickými prostriedkami chránené prostriedkami šifrovej ochrany informácií.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Ochrana utajovaných skutočností § 6

- **Personálna bezpečnosť** je systém opatrení súvisiacich s výberom, určením a kontrolou osôb, ktoré sa môžu v určenom rozsahu oboznamovať s utajovanými skutočnosťami.
- **Administratívna bezpečnosť** je systém opatrení, ktorých cieľom je ochrana utajovaných skutočností pri ich tvorbe, prijíme, evidencii, preprave, ukladaní, rozmnožovaní, vyradovaní a uchovávaní alebo pri inej manipulácii.
- **Fyzická bezpečnosť a objektová bezpečnosť** je systém opatrení slúžiaci na ochranu utajovaných skutočností pred nepovolanými osobami a pred neoprávnenou manipuláciou v objektoch a chránených priestoroch.
- **Bezpečnosť technických prostriedkov** je systém opatrení na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností, ktoré sa tvoria, spracúvajú, prenášajú alebo ukladajú na technických prostriedkoch.
- **Priemyselná bezpečnosť** je súhrn opatrení právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom podľa osobitného zákona na ochranu utajovaných skutočností, ktoré jej boli odovzdané alebo ktoré u nej vznikli.
- **Šifrovou ochranou informácií** je systém na zabezpečenie ochrany utajovaných skutočností kryptografickými metódami a prostriedkami šifrovej ochrany informácií.

Administratívna bezpečnosť

Smernice rektora Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika o registratúrnom poriadku č. Q-492

- Súčasťou smernice je aj Registratúrny plán

Príloha č. 1
k Smernici č. Q-492

REGISTRATÚRNY PLÁN

Reg. značka	Názov vecnej skupiny
A	VŠEOBECNÁ SPRÁVA
A1	Velenie a riadenie
A2	Operatívne riadenie
A3	Právna agenda
A4	Agenda kontroly
A5	Agenda obrany a civilnej ochrany
A6	Odborná správa registratúry a archív
A7	Fyzická bezpečnosť a objektová bezpečnosť

Personálna bezpečnosť

Smernice rektora Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika o zabezpečovaní personálnej bezpečnosti č. Q-481

- Súčasťou smernice je aj Zoznam utajovaných skutočností

Por. č.	Utajovaná skutočnosť	Stupeň utajenia v pôsobnosti Akadémie ozbrojených síl
Stratégia obrany štátu, obranné plánovanie, obranná infraštruktúra		
1	Strategické zámery obrany štátu	V – T

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Predpoklady na vznik oprávnenia § 10

- Oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami prestupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné alebo Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá
  - a) je občanom Slovenskej republiky,
  - b) má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
  - c) dovŕšila ustanovený vek,
  - d) súhlasí, aby bola oprávnená oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami a s vykonaním bezpečnostnej previerky,
  - e) je bezúhonná,
  - f) svojím správaním zaručuje, že zabezpečí ochranu utajovaných skutočností,
  - g) je bezpečnostne spoľahlivá,

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Predpoklady na vznik oprávnenia § 10

- Oprávnenie na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami prestupne utajenia Prísne tajné, Tajné, Dôverné alebo Vyhradené môže vzniknúť, ak tento zákon neustanovuje inak, iba navrhovanej osobe, ktorá
  - h) má platné osvedčenie úradu, podľa ktorého sa môže oboznamovať s utajovanými skutočnosťami stupňa Prísne tajné, Tajné alebo Dôverné,
  - i) je na to určená,
  - j) podpíše vyhlásenie o mlčanlivosti.
- Navrhovaná osoba musí spĺňať predpoklady na vznik oprávnenia po celú dobu platnosti osvedčenia

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bezúhonnosť navrhovanej osoby § 12

- za bezúhonnú osobu nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin, ak sa na neho nehľadí, akoby nebol odsúdený.
- aj keď sa na navrhovanú osobu hľadí, akoby nebola odsúdená, nepovažuje sa na účel bezpečnostnej previerky II., III. a IV. stupňa za bezúhonnú osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená
  - a) pre obzvlášť závažný zločin alebo
  - b) pre úmyselný trestný čin ohrozenia utajovanej skutočnosti a trestný čin ohrozenia dôvernej skutočnosti a vyhradenej skutočnosti.
- pri bezpečnostnej previerke I. stupňa navrhovaná osoba preukazuje svoju bezúhonnosť výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace.
- pri bezpečnostnej previerke II., III. a IV. stupňa sa bezúhonnosť navrhovanej osoby preukazuje odpisom registra trestov nie starším ako tri mesiace.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bezpečnostná spoľahlivosť navrhovanej osoby § 14

- Za bezpečnostne spoľahlivú osobu sa nepovažuje ten, kto uviedol nepravdivé údaje v osobnom dotazníku, v bezpečnostnom dotazníku alebo pri bezpečnostnom pohovore, kto bol pracovne zaradený a aktívne vykonával činnosť v ustanovených štruktúrach bývalej Štátnej bezpečnosti alebo bývalej spravodajskej správy Generálneho štábu Československej ľudovej armády do 31. decembra 1989 s výnimkou osoby, ktorá vykonávala v týchto štruktúrach len obslužné alebo len zabezpečovacie činnosti, alebo vedome spolupracoval s týmito štruktúrami, alebo u koho bolo zistené bezpečnostné riziko.
- Za bezpečnostné riziko sa považuje
  - a) činnosť proti záujmom Slovenskej republiky v oblasti obrany štátu, bezpečnosti štátu, medzinárodných stykov, ekonomických záujmov štátu, činnosti štátneho orgánu alebo proti záujmom, ktoré sa Slovenská republika zaviazala chrániť podľa medzinárodných zmlúv,
  - b) úmyselné porušenie právnych predpisov, v dôsledku ktorého by mohlo nastať ohrozenie záujmov Slovenskej republiky,

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bezpečnostná spoľahlivosť navrhovanej osoby § 14

c) zistenie, že osoba

1. je alebo bola spoločníkom špiónov, teroristov, sabotérov alebo iných osôb v minulosti odôvodnene podozrievaných z takých aktivít,
2. je alebo bola členom alebo podporovateľom akejkoľvek organizácie, ktorá sa násilnými, podvratnými alebo inými nezákonnými prostriedkami usiluje odstrániť demokratický spoločenský poriadok,
3. je pod preukázateľným nátlakom v dôsledku finančnej situácie,
4. je preukázateľne závislá od konzumácie alkoholických nápojov alebo od iných návykových látok,
5. je alebo bola zainteresovaná na akejkoľvek forme sexuálneho konania, ktoré vedie k vydieraniu alebo k nátlaku,
6. preukázala svojím konaním alebo vyjadrením nečestnosť, nedôveryhodnosť vo vzťahu k ochrane utajovaných skutočností,

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bezpečnostná spoľahlivosť navrhovanej osoby § 14

c) zistenie, že osoba

7. vážne alebo opakovane porušila bezpečnostné predpisy tým, že sa snažila neoprávnene preniknúť do zabezpečených komunikačných alebo informačných systémov,
8. trpí alebo trpela akoukoľvek chorobou alebo mentálnym alebo emočným stavom, ktorý môže spôsobiť výrazné poruchy v jej úsudku a správaní,
9. je pod preukázateľným nátlakom príbuzných alebo blízkych priateľov, ktorí sú zneužitelní cudzou spravodajskou a informačnou službou, teroristickou skupinou, nelegálnou organizáciou, rizikovou skupinou alebo obdobným jednotlivcom,
10. prijíma neoprávnené platby, dary alebo iné výhody alebo zneužíva postavenie a funkciu na získavanie neoprávnených požitkov,
11. disponuje s majetkom, ktorého hodnota je neprimeraná priznaným príjmom a ktorého legálnosť pôvodu nie je schopná alebo ochotná preukázať,
12. absolvovala štúdium, kurz alebo školenie bezpečnostného charakteru na Vysokej škole Felix a Edmundoviča Dzeržinského KGB Zväzu sovietskych socialistických republík.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Bezpečnostná previerka navrhovanej osoby § 15

- bezpečnostnou previerkou sa zisťuje, či navrhovaná osoba spĺňa predpoklady uvedené v § 10 ods. 1 na oboznamovanie sa s utajovanými skutočnosťami.
- Podľa stupňa utajenia sa vykonáva
  - a) bezpečnostná previerka I. stupňa pre stupeň utajenia Vyhradené,
  - b) bezpečnostná previerka II. stupňa pre stupeň utajenia Dôverné,
  - c) bezpečnostná previerka III. stupňa pre stupeň utajenia Tajné,
  - d) bezpečnostná previerka IV. stupňa pre stupeň utajenia Prísne tajné.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Materiál na bezpečnostnú previerku § 16

1. osobný dotazník osoby,
2. životopis,
3. výpis z registra trestov, ak ide o bezpečnostnú previerku I. stupňa,
4. písomný súhlas s oprávnením oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami a s vykonaním bezpečnostnej previerky,
5. vyplnený bezpečnostný dotazník osoby na bezpečnostnú previerku II., III. a IV. stupňa,
  - informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby z evidencií Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva,
  - informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby vyžiadané od ďalších štátnych orgánov a iných právnických osôb, týkajúce sa navrhovanej osoby,
  - informácie o bezpečnostnej spoľahlivosti navrhovanej osoby z previerok vykonaných v mieste bydliska Policajným zborom, Slovenskou informačnou službou alebo Vojenským spravodajstvom,

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Materiál na bezpečnostnú previerku § 16

- informácie vyžiadané od obce, v ktorej má navrhovaná osoba trvalý pobyt alebo prechodný pobyt,
- informácie z previerok vykonaných Policajným zborom, Slovenskou informačnou službou alebo Vojenským spravodajstvom o bezpečnosti prostredia, v ktorom navrhovaná osoba žije a pohybuje sa, a o možnosti výskytu bezpečnostných rizík.

Vykonávanie bezpečnostných previerok § 17

- Bezpečnostné previerky vykonáva
  - a) vedúci, ak ide o bezpečnostnú previerku I. stupňa,
  - b) úrad, ak ide o bezpečnostnú previerku II., III. a IV. stupňa.

Bezpečnostný pohovor § 25

- Bezpečnostný pohovor s navrhovanou osobou sa vykoná, ak sa v priebehu bezpečnostnej previerky zistili skutočnosti, ktoré by mohli byť prekážkou na vydanie osvedčenia alebo dôvodom na zrušenie platnosti osvedčenia.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Povinnosti oprávnených osôb § 38

- zachovávať pred nepovolnou osobou a pred cudzou mocou mlčanlivosť o informáciách a veciach obsahujúcich utajované skutočnosti počas utajenia týchto skutočností, a to aj po zániku oprávnenia oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami,
- dodržiavať všeobecne záväzné právne predpisy upravujúce ochranu utajovaných skutočností,
- oznámiť neodkladne vedúcemu neoprávnenú manipuláciu s utajovanými skutočnosťami a záujem nepovolných osôb o utajované skutočnosti a spolupracovať s úradom na objasnení príčin neoprávnenej manipulácie s utajovanými skutočnosťami; oprávnené osoby s osobitným postavením oznamujú neoprávnenú manipuláciu s utajovanými skutočnosťami a záujem nepovolných osôb o utajované skutočnosti úradu,
- **oznámiť neodkladne vedúcemu zmenu mena a priezviska, rodinného stavu, bydliska, štátnej príslušnosti a bezúhonnosti,**
- oznámiť neodkladne vedúcemu skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na jej oprávnenie oboznamovať sa s utajovanými skutočnosťami, ako aj každú skutočnosť, ktorá by mohla mať vplyv na takéto oprávnenie inej oprávnenej osoby.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Povinnosti nepovolaných osôb § 39

- nepovolaná osoba, ktorá získa informáciu alebo nájde vec, ktorá je utajovaná, je povinná neodkladne ju odovzdať úradu alebo útvaru Policajného zboru; na požiadanie odovzdávajúceho vydá príjemca doklad o jej prevzatí.
- nepovolaná osoba, ktorá sa oboznámi s utajovanými skutočnosťami, je povinná neodkladne to oznámiť úradu alebo útvaru Policajného zboru a o skutočnostiach, s ktorými sa oboznámila, zachovávať mlčanlivosť.

Zákon č. 215/2004 o ochrane utaj. skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Priestupky § 78

- Priestupku na úseku ochrany utajovaných skutočností sa dopustí oprávnená osoba, ak poruší povinnosť podľa § 38.
- Priestupku na úseku ochrany utajovaných skutočností sa dopustí ďalej ten, kto ako nepovolaná osoba
  - a) nezachová mlčanlivosť o utajovaných skutočnostiach, ktoré sa jej stali známe,
  - b) nesplní povinnosť oznámiť informáciu, o ktorej sa dozvedel, alebo povinnosť odovzdať nájdenú vec obsahujúcu utajovanú skutočnosť,
  - c) poruší zákaz fotografovania, filmovania alebo iného zaznamenávania budov, priestorov alebo zariadenia,
  - d) použije technický prostriedok v rozpore s ustanoveniami tohto zákona,
  - e) uskutoční letecké snímkovanie územia Slovenskej republiky neoprávnene.

Ďakujem za pozornosť

